

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГУРТКОВА РОБОТА В ШКОЛІ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (4 кредити)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
Галузь знань	01 – Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Решетюк Олеся Володимирівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності https://botany.chnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/reshetiuk-olesia-volodymyrivna/
Контактний тел.	+38 (037) 53 12 52
E-mail:	o.reshelyuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	HYPERLINK "https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5057" h
Консультації	четвер, з 15.00 до 17.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни: Гурткова робота в школі є складовою професійної підготовки майбутніх учителів біології, спрямованою на формування знань, умінь і навичок організації позаурочної діяльності учнів. Курс розкриває принципи, форми та методику гурткової роботи, знайомить із нормативною базою та практичними аспектами керівництва біологічними гуртками, факультативами, учнівським лісництвом, краєзнавчою діяльністю. Дисципліна інтегрується з педагогікою, методикою викладання біології та основ здоров'я, психологією, екологічними дисциплінами та практикою в закладі освіти.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у майбутніх учителів знання й уміння (професійну готовність) для організації та проведення гурткової діяльності з біології й основ здоров'я як важливого засобу розвитку пізнавальних інтересів, творчих здібностей та виховання екологічної культури учнів.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Тема 1	Основні принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи. Нормативні документи, що регулюють гурткову роботу у школі. Структура позашкільної освіти, гуртків та факультативів з біології/основ здоров'я. Зміст і основні напрями роботи у гуртках
Тема 2	Гурток: класифікація, види гуртків, вимоги до створення та комплектації. Рівні гурткової роботи. Роз'яснення до наповнюваності гуртків. Учніське лісництво як структурний підрозділ ЗЗСО
Тема 3	Форми та види гурткової роботи. Планування та облік роботи. Організація роботи гуртка, його керівництва. Функції та обов'язки керівника гуртка (посадові обов'язки керівника гуртка)
Тема 4	Гурткові заняття та їх характеристика. Освітній, розвивальний і виховний потенціал гуртків. Методи роботи з гуртківцями
Тема 5	Факультативні заняття з біології: різновиди, методи та прийоми проведення

Тема 6	Матеріально-технічна база для забезпечення гурткової роботи. Потенціал навчально-дослідної шкільної ділянки та кутка живої природи
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Тема 7	Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Організація і проведення основних форм позаурочної роботи
Тема 8	Комплектація гуртків з біології/основ здоров'я. Зміст і основні напрями роботи у гуртках різного спрямування. Вплив занять на формування здібностей учня
Тема 9	Проектування та складання необхідної документації керівника гуртка (документація керівника гуртка). Інформаційне, технічне, медичне та інші види забезпечення роботи гуртка
Тема 10	Навчальні програми гуртків. Авторські навчальні програми гуртків. Метод проєктів на гурткових заняттях.
Тема 11	Основні вимоги до організації та проведення гурткового заняття. Складання плану-конспекту гурткового заняття. Самоаналіз заняття гуртка
Тема 12	Методика організації гурткових занять з біології/основ здоров'я.
Тема 13	Особливості організації гурткової діяльності для учнів з особливими освітніми потребами
Тема 14	Методичні аспекти проведення екскурсії. Організація краєзнавчої роботи

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми організації навчальної роботи

- загальні (групові/індивідуальні, аудиторні/поза аудиторні);
- конкретні (лекції, практичні заняття, дискусії, проектна діяльність, індивідуальна/групова консультація, виконання самостійних / індивідуальних дослідницьких завдань)

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні: лекція-дискусія, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог, обговорення в групі, інструктаж (перед виконанням завдань, екскурсіями тощо)
- наочні: демонстрація зразків документації, планів роботи гуртків, навчальних програм; перегляд та аналіз відеоматеріалів, онлайн-ресурсів про гурткову діяльність; використання презентацій, схем, таблиць.
- практичні: виконання індивідуальних і групових завдань (плани, конспекти, програми гуртків); моделювання ситуацій (організація гурткового заняття, підготовка екскурсії, робота з учнями з ООП); розробка міні-проєктів та методичних матеріалів для гуртків.
- інтерактивні методи: дискусії, «мозковий штурм», дебати з проблем організації позаурочної діяльності; рольові ігри («керівник гуртка – учні», «учитель – батьки»); робота в малих групах над навчальними завданнями; аналіз і обговорення кейсів (ситуаційних завдань).
- методи самостійної роботи: робота з нормативно-правовими актами та методичною літературою; підготовка рефератів, презентацій, повідомлень; розробка власних проєктів і методичних матеріалів; самоаналіз підготовлених занять.
- дослідницькі методи: спостереження та аналіз діяльності гуртків у школах; участь у міні-дослідженнях (екологічних, біологічних, краєзнавчих); метод проєктів як форма організації гурткової роботи.

Методи стимулювання і мотивації навчання: проблемно-пошукові методи; навчальні дискусії; аналіз проблемних ситуацій;

О

с

в

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

і Контроль навчальних досягнень студентів здійснюється різними формами, що дозволяють оцінити як теоретичні знання, так і практичні навички. Основні форми контролю:

- **Поточний контроль** – здійснюється під час лекцій, практичних та індивідуальних занять; включає усні та письмові опитування, обговорення, аналіз виконаних завдань.
- **Модульний контроль** – оцінювання знань після завершення окремих модулів (тематичних блоків курсу).

т

е

х

н

о

п

- **Підсумковий контроль** – комплексне оцінювання знань та навичок студентів наприкінці дисципліни; може включати тестування, захист проєктів, виконання практичного завдання.
- **Самоконтроль** – організовується у вигляді тестів, контрольних запитань, самостійної роботи, що дозволяє студенту оцінювати власні досягнення.

Методи контролю забезпечують об'єктивність та ефективність оцінювання знань і компетенцій. **Усний опит** – відповіді на запитання лекційного та практичного змісту; дозволяє перевірити рівень розуміння матеріалу та сформованість професійних компетенцій. **Тестування** – використання тестів різного рівня складності для перевірки знань теоретичного матеріалу. **Аналіз документів** – перевірка планів-конспектів гурткових занять, навчальних програм, звітів про роботу гуртків. **Захист проєктів** – оцінювання розроблених студентами навчальних проєктів та методичних розробок. **Самооцінювання та взаємооцінювання** – методи рефлексії, коли студенти оцінюють власні результати або роботи один одного.

Підсумковий контроль – проводиться з метою оцінки й узагальнення результатів навчання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdodatky-31102023.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

(активне покликання на електронні ресурси до навчальної дисципліни)

Офіційні нормативно-методичні ресурси

- **Навчальні програми позашкільної освіти.** Офіційні програми з еколого-натуралістичного напрямку, що включають гурткову роботу з біології та краєзнавства.
https://imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/navchalni-programi/?utm_source=chatgpt.com

- **Методика позакласної та позашкільної роботи з біології.** Документ, що охоплює завдання, зміст, форми та методи позакласної та позашкільної діяльності учнів з біології. idgu.edu.ua
- **Програми гуртків природничо-біологічного напрямку.** Збірка програм гуртків, таких як «Юні генетики-селекціонери» та «Юні квітникарі-аранжувальники». semenivka-rbtdu.edukit.cn.ua

Освітні платформи та онлайн-курси

- **Біологія. Легко.** Інтерактивний освітній ресурс для вивчення біології, що відповідає навчальній програмі МОН України. https://biologyeasy.study/site/about?utm_source=chatgpt.com
- **STEMClass: електронні освітні ресурси з курсу природничих наук.** Платформа з симуляціями експериментів та відеоінструкціями для лабораторних робіт. https://stemclass.com.ua/catalog/technical-equipment/elektronni-osvitni-resursi-z-kursu-prirodnichih-nauk?utm_source=chatgpt.com

Методичні посібники та досвід

- **Створення цифрового контенту онлайн-заняття гуртка.** Збірник матеріалів з досвіду реалізації обласного методико-педагогічного проєкту щодо створення цифрового контенту для онлайн-занять гуртків позашкільної освіти. https://ocpo.sumy.ua/files/docs/Metodika/Naukovo-metodichni%20materiali/08_2022/16_08_2022.pdf?utm_source=chatgpt.com
- **Гурткова робота. Методичні рекомендації.** Методичні поради для керівників гуртків з української мови, біології, інформатики. https://school13sarny.e-schools.info/pages/gurtkova-robota-metodichn-rekomendats?utm_source=chatgpt.com

Інші корисні ресурси

- **Біологія – освітні ресурси Інтернету.** Збірка освітніх ресурсів з біології, включаючи словники, асоціації вчителів та інші корисні сайти. https://sites.google.com/site/osvitnires/osvita/navcalni-pred/biologia?utm_source=chatgpt.com
- **Електронні освітні ресурси з курсу природничих наук.** Ресурси, що містять симуляції експериментів та моделювання дослідів у віртуальній лабораторії. https://stemclass.com.ua/catalog/technical-equipment/elektronni-osvitni-resursi-z-kursu-prirodnichih-nauk?utm_source=chatgpt.com

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Технології викладання біологічних дисциплін та основ здоров'я» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни [покликання на робочу програму навчальної дисципліни, що розміщена на сайті кафедри](#)